

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

БЕКІТЕМІН
Факультет деканы/Институт директоры
Абаева Г.А.
Хаттама № 10 « 23 » 06 2025ж.

8D01101- Педагогика және психология
білім беру бағдарламасы бойынша
докторантураға түсушілерге арналған
БАҒДАРЛАМА

Алматы, 2025

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

БЕКІТЕМІН

Факультет деканы/Институт директоры
Абаева Г.А.

Хаттама № _____ « _____ » _____ 2025ж.

8D01101- Педагогика және психология
білім беру бағдарламасы бойынша
докторантураға түсушілерге арналған
БАҒДАРЛАМА

Алматы, 2025

8D01101 - Педагогика және психология білім беру бағдарламасы бойынша докторантураға түсу емтиханы келесі пәндерді қамтиды:

- 1-пән. Жоғары мектеп педагогикасы
- 2-пән. Басқару психологиясы
- 3-пән. Ғылыми зерттеу әдістері

1-пән. Жоғары мектеп педагогикасы

1-тақырып. Жоғары білімнің қазіргі парадигмасы

Қазіргі білім беру парадигмасы. Қазіргі заманғы жоғары білім берудің даму тенденциялары (ізгілендіру және демократияландыру, ақпараттандыру, әртараптандыру, компьютерлендіру, интернационалдандыру және білім беруді жаһандандыру және т.б.). Әлемдік білім беру кеңістігі. Болон процесінің тарихы. Болон процесінің негізгі принциптері. Болон процесінің коммуникесін талдау. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің үш циклі. Болон процесінің практикалық құжаттары: ECTS пайдалану жөніндегі Нұсқаулық (2015). Университеттер мен оқытушылардың халықаралық ынтымақтастығы.

2-тақырып Қазақстандағы жоғары кәсіптік білімнің тарихы мен заманауи мәселелері

Университеттік білім беру тарихы. Қазақстанның жоғары білім беру тарихы. Жоғары білім берудің қалыптасуы мен дамуындағы тарихи тұлғалар: А. Бөкейханов, С.Асфандияров, А. Айтиев, Ө. Жандосов, А. Бүркітбаев және т. б. жоғары білім берудің қалыптасу кезеңдері. ҚР жоғары білім беруді дамытудың заңнамалық базасы. Қазақстанда жоғары білім беруді реформалау. Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы.

. Жоғары оқу орындарының түрлері. Жоғары білімнің мамандануы. Университеттегі заманауи көп деңгейлі білім. Баламалы жоғары оқу орындары. Талапкерлерді іріктеу жүйесі. Жоғары мектептің қалыптасуының заманауи мәселелері және оларды шешу жолдары.

3-тақырып. Педагогика ғылым ретінде. Педагогика ғылымының әдіснамасы

Педагогика ғылымы және оның адам туралы ғылымдар жүйесіндегі орны. Педагогика ғылымының әдіснамасы. Педагогика адамның рухани, интеллектуалды және әлеуметтік көбеюі туралы ғылым ретінде. Педагогиканың пәнаралық сипаты. Педагогикалық ғылымдар жүйесі және ондағы жоғары мектеп педагогикасының орны. Жоғары мектеп педагогикасының басқа ғылымдармен байланысы. Ғылыми-педагогикалық зерттеулердің типологиясы. Іргелі, қолданбалы ғылыми-педагогикалық зерттеулер мен әзірлемелер. Педагогикалық зерттеудің әдіснамалық параметрлері мен әдіснамалық критерийлері. Педагогикалық зерттеудің құрылымы мен кезеңдері. Педагогикалық зерттеулердегі әдіснамалық тұғырлар мен принциптер: жүйелік және синергетикалық, тұлғаға бағытталған, белсенділік және диалогтық, когнитивистік, құзыреттілік және т. б. (Л.С. Выготский, Дж.Дьюи, т. б.). Гуманистік педагогика (Т.Олпорт, А. Маслоу, К. Роджерс және т. б.), рухани-адамгершілік білім. Педагогикалық зерттеу әдістері. Теориялық әдістер. Эмпирикалық (практикалық) әдістер. Педагогикалық эксперимент. Педагогика ғылымындағы модельдеу. Жоғары мектеп педагогикасының даму тенденциялары мен перспективалары. Қазақстандық ғалым-педагогтардың жоғары мектеп педагогикасын дамытуға қосқан үлесі.

4-тақырып. Жоғары мектеп оқытушысының кәсіби құзыреттілігі

Оқытушы білім беру процесінің субъектісі ретінде. Жоғары мектеп оқытушысының кәсіби маңызды қасиеттері: кәсіби, жеке моральдық. Жоғары мектеп оқытушысының кәсіби-педагогикалық мәдениеті. Жоғары мектеп оқытушысының кәсіби қызметіндегі педагогикалық ойлаудың мәні мен рөлі. Жаңа педагогикалық ойлау. Жоғары мектеп оқытушысының құзыреттілік моделі. Кәсіби стандарт. Психологиялық-педагогикалық құзыреттілік оқытушының кәсібилігінің көрсеткіші ретінде. ЖОО оқытушысы құзыреттілігінің құрылымы. "Педагог мәртебесі туралы" ҚР Заңы. Оқытушының құқықтары

мен міндеттері. Кәсіби-педагогикалық этика және әдептілік. ЖОО оқытушысының зерттеу және рефлексивті, әдістемелік құзыреттілігі. Оқытушының өзін-өзі дамытуы. Педагогикалық іс-әрекет әлеуметтік құбылыс ретінде. «Педагогикалық іс-әрекет» ұғымы. Педагогикалық іс-әрекеттің құрылымы мен компоненттері.

5-тақырып. Жоғары мектеп оқытушысының коммуникативтік құзыреттілігі

Адами қарым-қатынас туралы түсінік. Коммуникативті процестер: қабылдау, тыңдау, көрсету және өз «Менін» қолдау. Қарым-қатынас эмоционалды процесс ретінде. Тіл мен мәдениеттің рөлі. Вербалды және вербалды емес қарым-қатынас. Коммуникативті климат: қолайлы (өзара растайтын) және қолайсыз (қолайсыздан агрессивті-дұшпандыққа дейін). «Педагогикалық коммуникативтік құзыреттілік» ұғымының мәні. ЖОО-ның оқу-тәрбие процесі субъектілерінің өзара коммуникативті әрекеті. Педагогикалық өзара әрекеттесудің негізгі түрлері. Педагогикалық қарым-қатынас көзқарастарын қалыптастыру. Педагогикалық қарым-қатынастың түрлері. Оқу мотивациясы және қарым-қатынас. Студенттік кезең (студенттердің типологиясы және психологиясы). Ұрпақтар теориясы: сандық студент Жоғары мектеп оқытушысының ақпараттық-коммуникативтік құзыреттілігі. Интернет оқытудың педагогикалық мүмкіндіктері.

6-тақырып. ЖОО-дағы педагогикалық процесс: мәні, мазмұны, құрылымы

Тұтас педагогикалық процестің мәні мен ерекшеліктері - университет оқытушысының кәсіби қызметінің объектісі ретінде. Біртұтас білім беру процесі педагогикалық жүйе ретінде. Тұтас педпроцестің құрылымдық компоненттерінің сипаттамасы. Біртұтас педагогикалық процесс функцияларының бірлігі мен өзара байланысы – дамыту, оқыту, тәрбиелеу, ғылыми-зерттеу. Педагогикалық процестің қозғаушы күштері. Педагогикалық процестің негізгі заңдылықтары, олардың сипаттамалары. Педагогикалық процесті ұйымдастыру принциптері. Педагогикалық процесті болжауда, басқаруда заңдылықтар мен принциптерді есепке алудың маңызы.

7-тақырып Жоғары мектептің дидактикасы (ЖОО-да оқыту теориясы)

Дидактика туралы жалпы түсінік. Дидактиканың негізгі категориялары мен функциялары. Оқу процесін жобалаудағы кері дизайн принципі. Критериалды бағалау. Жиынтық және формативті бағалау. Жоғары мектептегі оқу процесінің құрылымы мен негізгі компоненттері. TLA-білім беру стратегиясы (teaching-learning-assessment). Күтілетін нәтижелер. Оқу процесінің мотивациялық-мақсатты, мазмұнды, операциялық, бағалау-нәтижелі компоненттерінің сипаттамасы. Оқытудың заманауи стратегиялары (ЮНЕСКО және т. б.)

Оқытудың жалпы заңдылықтары мен принциптері. Жоғары мектептегі оқу процесінің кезеңдері мен логикасы. Оқыту түрлері мен жүйелері және олардың сипаттамалары. Репродуктивті және өнімді оқыту түрлері. Оқытудың дидактикалық теориялары. Ф. Бэконның сенсуалистік теориясы және Я.А. Коменскийдің оқыту теориясы. Кейбір шетелдік оқыту тұжырымдамалары. Мінез-құлық теориялары. Оқытудың прагматикалық теориясы (В.Джеймс, Д. Дьюи). Оқытудың неопрагматикалық теориясы (А. Маслоу, К. Роджерс, Н. Талент және т.б.). Білім берудегі жеке және әлеуметтік конструктивизм. Сандық ұрпақ және коннективизм. Ситуациялық және орта тұғыры. Ресми, бейресми және ақпараттық білім.

8-тақырып. Жоғары кәсіптік білімнің мазмұны

«Білім мазмұны» ұғымының мәні. Жоғары білім мазмұнының заманауи тұғырлары. Жоғары білім мазмұнына қойылатын талаптар. Жоғары білім мазмұнына әсер ететін факторлар. Жоғары білім мазмұнының негізгі компоненттері. Жоғары білім мазмұнын іріктеу принциптері мен критерийлері. Мемлекеттік білім беру стандарты және оның функциялары. Білім беру мазмұнын анықтайтын нормативтік-құқықтық құжаттар: жұмыс-оқу жоспары, білім беру бағдарламалары. Маман моделін анықтаудағы құзыреттілік тұғыр. Дублин дескрипторлары. Педагогтың кәсіби стандарты. Құзыреттілік жоғары мектептің жұмыс-оқу жоспарлары мен білім беру бағдарламаларының негізі ретінде. Оқу жоспарының мемлекеттік, ЖОО, элективті компоненттері. Білім беру бағдарламаларын

құрудың ғылыми тәсілдері. Үлгілік оқу бағдарламалары. Университеттердің автономиясы және білім беру бағдарламаларын жобалау. Жоғары кәсіптік білім беру мазмұнын қайта ұйымдастырудың негізгі тенденциялары.

9-тақырып. Оқытуды ұйымдастырудың дәстүрлі әдістері мен формалары

«Оқыту әдісі» түсінігі. Жоғары мектептегі оқыту әдістерінің функциялары. Оқыту әдістерінің жіктелуі. Оқытудың ұйымдастыру формалары: дәрістер мен семинарлар, зертханалық және практикалық жұмыстар. Дәріс және семинар, зертханалық және практикалық сабақтардың тарихы. Дәріс және семинар сабақтарын жобалау ережелері. ЖОО - да сабақтарды ұйымдастыруға және өткізуге қойылатын әдістемелік талаптар. ЖОО-дағы сабақтардың сапасын бағалау критерийлері. ЖОО сабақтарындағы мазмұнды және эмоционалды кері байланыс. Студенттердің білімін бақылау және бағалау әдістері. Дәстүрлі тексеру формалары. Дидактикалық тесттер. Тест тапсырмаларын әзірлеу.

10-тақырып. ЖОО-да оқытудың инновациялық әдістері мен формалары.

Білім беру технологиялары. Жоғары мектепте оқытудың инновациялық әдістері мен формаларын қолданудың тұжырымдамалық негіздері. Оқытудың имитациялық емес және имитациялық әдстері. Проблемалық оқыту. Проблемалық оқытуды ұйымдастыру. Танымдық белсенділік және проблемалық жағдай. Проблемалық жағдаяттарды құрудың әдістері мен тәсілдері. Зерттеу іс-әрекеті және проблемалық оқыту. Оқыту әдістері мен технологияларын талдау және салыстыру. Имитациялық оқытудың бір түрі ретінде іскерлік ойын, тренингтер, баспасөз конференциялары.

Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу принциптері. Оқытудың инновациялық әдістері, технологиялары мен формалары: миға шабуыл әдісі, кейс-стади, жоба әдісі, "swot-талдау", "идеялар матрицасы" және т.б. қашықтықтан және аралас оқыту. Проблемаға бағытталған, зерттеу, аралас/гибридті оқыту тәжірибесі. Бейресми/ақпараттық оқыту технологиялары.

11-тақырып. Кредиттік технология жағдайында студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру

Студенттің өзіндік жұмысы кредиттік технология жағдайында оқытудың негізгі формаларының бірі ретінде. Студенттердің өзіндік қызметін ұйымдастыруға қойылатын талаптар. Оны ұйымдастыру технологиясы. СОӨЖ - студенттің оқытушының жетекшілігімен өзіндік жұмысы. СОӨЖ құрылымы. СОӨЖ ұйымдастыру формалары: іскерлік және дидактикалық ойындар, модельдеу және жобалау, тесттер, презентация сөзжұмбақтары және т. б. ЖОО-дағы СӨЖ түрлері. СӨЖ ұйымдастырудағы оқытушының рөлі. Студенттерге кеңес беру. ЖОО-да эдвайзер, тьютор және офис-тіркеушінің қызметі.

12-тақырып. Жоғары мектептің ғылыми қызметінің теориясы. СҒЗЖ

Зерттеу, зияткерлік және инновациялық университеттердің білім беру тұжырымдамалары. Зерттеу университетінің принциптері: академиялық еркіндік пен жауапкершілік, зерттеу мен оқытудың бірлігі. Жоғары мектептегі ғылыми іс-әрекет. Жоғары мектептің ғылыми іс-әрекетнің заңдылықтары мен принциптері. ЖОО-да оқыту мен зерттеудің, тәрбие қызметінің бірлігі. Студенттердің оқу-зерттеу және ғылыми-зерттеу жұмыстарының түрлері. ЖОО-да СҒЗЖ ұйымдастыру және жоспарлау. Университеттердегі «ғылыми мектептер» ұғымы, ғылыми дәстүрлер мен сабақтастық.

13-тақырып. Оқу-әдістемелік материалдарды құрастыру технологиясы

Студенттің ақпараттық пакеті: анықтамалық-нұсқаулық, силлабус, ОӘК және т. б. Кредиттік оқыту технологиясымен оқу процесін жоспарлау және оны силлабустарда көрсету. БҮМ-пән бойынша белсенді үлестірмелі материал. Оқу-әдістемелік кешенді әзірлеу технологиясы: дәрістің, практикалық және семинарлық сабақтардың, зертханалық жұмыстардың және т.б. жоспарын құрастыру ерекшеліктері. Силлабусты жобалау және оның дизайны. Семинар сабақтарын өткізу бойынша әдістемелік нұсқаулықтар әзірлеу. СӨЖ жүргізу бойынша әдістемелік нұсқаулықтар. Тәжірибе бағдарламалары. Дидактикалық үлестірме материалдарды әзірлеу. Электрондық оқыту құралдарын әзірлеу.

14-тақырып. Университеттегі тәрбие теориясы.

Жоғары мектеп маманның жеке басын тәрбиелеу мен дамыту әлеуметтік институты ретінде.

Қазіргі қоғам, оның адамға қойылатын талаптары. Қазіргі жоғары мектептің міндеттері: идеологиялық, этикалық, азаматтық. Толеранттылық, интеллект, ағартушылық жоғары білімі бар маманның жеке басының маңызды сипаттамалары ретінде. Әлеуметтенудің мәні және оның кезеңдері. Маманды тәрбиелеу және қалыптастыру. Болашақ маманның жеке басын әлеуметтендіру процесі ретінде жоғары мектептегі тәрбие жұмысының бағыттары мен мәні. Жоғары мектептегі білім берудің заңдылықтары мен принциптері. Студенттік қоғамның өзін-өзі тәрбиелеуіне жағдай жасау. ЖОО-ның тәрбие процесіндегі академиялық және ғылыми ортаның әлеуеті. Білім берудегі қоршаған орта және экзистенциалды тәсіл.

Жоғары білім беру жүйесіндегі куратор. ЖОО-ның тұтас педагогикалық үдерісіндегі куратордың рөлі мен функциялары. Кураторлық сағаттарды дайындау және өткізу. Студенттік топқа арналған команда құру тренингі. Студент әлеуметтік топ ретінде. Элективті курстарды таңдау кезінде эдвайзердің көмегі; оқытудың жеке траекториясын құрастыру. Академиялық топ-студенттермен тәрбие жұмысының орталығы. Студенттердің оқудан тыс іс-әрекетін ұйымдастырудың түрлері мен формалары. Студенттің азаматтық ұстанымы мен жауапкершілігін жандандыру. Эдвайзерлердің жоғары мектептегі жұмысы және оның негізгі функциялары. Жоғары мектептегі кураторлардың жұмысы және оның негізгі функциялары. Кураторлық жұмыс жүйесіндегі негізгі бағыттар.

15-тақырып. Жоғары білім менеджменті.

Жоғары білім беру менеджментінің түсінігі, функциялары мен принциптері. Білім берудегі менеджмент тұжырымдамалары. Білім беруді басқару. Университетті басқарудың сызықтық және матрицалық құрылымдары. Кредиттік технология кезіндегі бақылау-өлшеу құралдары: тақырыптар бойынша бақылау сұрақтары, тесттер, сынақ және емтихан сұрақтары, аралық бақылау тапсырмалары және т.б. Оқыту сапасының менеджменті: критерийлер көрсеткіштері. ЖОО-да басқарудың ситуациялық, процестік, жүйелік тәсілдері. Деминг Циклі. Университеттің академиялық және зерттеу саясаты. Халықаралық ынтымақтастық.

2-пән. Басқару психологиясы

1-тақырып. Басқару психологиясының пәні мен міндеттері.

Басқару қызметінің психологиялық ережелері. Басқару психологиясының пәні мен міндеттері: адамның басқару субъектісі ретінде қалыптасу шарттары мен ережелері; тиімді басқару қызметін психологиялық қамтамасыз ету; басқару қызметін технологиялық психологиялық оңтайландыру.

2-тақырып. Басқарудың психологиялық теорияларын дамыту.

Тұлғаның кәсіби даму теориялары: сахналық теория (Е.Берн), кәсіби даму теориясы (Д.Сьюпер), ақиқат теориясы (Э.Гензберг), педагогтың біліктілігін арттыру (Л. М. Митин).

3-тақырып. Басқару функциялары мен әдістері

Басқару функциялары мен әдістері. Негізгі қызмет түрлері. Басқарылатын объектіге әсер ету әдістері. Жоспарлау, ұйымдастыру, ынталандыру, бақылау және үйлестіру функциялары. Басқарудың ұйымдастырушылық-басқарушылық, экономикалық және әлеуметтік-психологиялық әдістері.

4-тақырып. Басшы тұлғасының психологиялық ерекшеліктері

Басшының жеке қасиеттерінің сипаттамасы: үстемдік; эмоционалды тепе-теңдік; стресске төзімділік; шығармашылық; жетістікке ұмтылу; жауапкершілік.

5-тақырып. Оқыту процесінің психологиялық құрылымы

Оқу іс-әрекет ретінде. Әрекет теориясы (Л.С. Выготский, А.Н. Леонтьев, Д.Б. Эльконин, В.В. Давыдов). Оқытудың факторлары мен заңдылықтары. Оқытудың тиімділігі мәселесіне көзқарастардың эволюциясы. Оқыту процесінің психологиялық жүйе ретіндегі құрылымы: 1) мотивация; 2) оқу міндеттері; 3) оқу іс-әрекеттері; 4) өзін-өзі бақылауға ауысатын бақылау; 5) Өзін-өзі бағалауға ауысатын бағалау. Танымдық іс-әрекет

психологиясы. Инновациялық оқыту технологияларының негізі ретінде танымдық процестерді (қабылдау, есте сақтау, ойлау) синтездеу мәселесі. Оқу процесінің тиімділігі бірлескен диалогтық танымдық іс-әрекеттің тиімділігі ретінде.

Танымдық психикалық процестер: түйсік, қабылдау, бейнелеу, есте сақтау, елестету, ойлау, сөйлеу және зейін.

6-тақырып. Қазіргі жағдайда оқытудың тиімділігі мен сапасын арттырудың психологиялық әдістері мен құралдары.

ЖОО-да оқытудың тиімділігін арттырудың психологиялық резервтері (қорлары). ЖОО-да оқытудың белсенді әдістерін қолдану. Белсенді әдістер оқу процесінде субъектінің белсенділігін ынталандыратын әдістер ретінде. Интерактивті әдістердің психологиясы және бірлескен-диалогтық танымдық іс-әрекет. Білім алушының белсенділігін және бүкіл оқу процесінің тиімділігін арттыру жолдары: білім алушының оқу және өсу мотивациясын күшейту; білім алушылардың, оқытушы мен білім алушылардың қарым-қатынасын күшейту; білім алушылардың жас мүмкіндіктері мен жеке ерекшеліктерін толық есепке алу.

7-тақырып. Студенттік және студенттік ұжымның жеке басының психологиясы. Студент кезіндегі жеке даму. Студенттік кезеңдегі интеллектуалды даму. Тұлғаны қалыптастыру тұжырымдамалары. Л.Колбергтің айтуы бойынша адам санасының даму кезеңдері. Э.Эриксонның тұлғаның үздіксіз дамуы туралы тұжырымдамасы. К.Роджерстің феноменологиялық теориясындағы тұлғаның өзін-өзі дамытуы. В.Франкл бойынша логотерапиядағы тұлғаның анықтамасы. Студенттердің жеке басының типологиясы.

Білім алушы оқу іс-әрекетінің субъектісі ретінде. Оқуға қабілеттілік оқу іс-әрекеті субъектілерінің маңызды сипаттамасы ретінде. Студенттердің ЖОО білім беру жүйесіндегі оқу субъектілері ретіндегі жас және психологиялық сипаттамалары (Б.Г. Ананьев, Н.В.Кузьмина, Ю.Н. Кулюткин, А.А. Реан, е. и. Степанова, В.А. Сластенин және т.б.). Болашақ мамандардың өзін-өзі тәрбиелеуі.

8-тақырып. Студенттің кәсіби сана-сезімінің қалыптасуы.

ЖОО кәсіби өзіндік сананы қалыптастыру жүйесі ретінде. Кәсіби өзіндік сананың функционалды және құрылымдық компоненттері: когнитивті, мотивациялық, эмоционалды, операциялық. Өзін-өзі өзектендіру мәселелері және өзін-өзі реттеуді дамыту. Кәсіби шеберлік және «Мен-тұжырымдамасы». Жоғары оқу орнында оқыту кезеңінде кәсіпке кіру кезеңдері: оптация (болашақ мамандық саласындағы жалпы бағдар), тұлғаның кәсіби бағытын қалыптастыру, маманның кәсіби маңызды жеке қасиеттері мен дағдыларын қалыптастырудың белгілі бір деңгейі, мамандықты игеруге дайындық, кәсіби қоғамдастықта кәсіби өзара әрекеттесуге жалпы назар аудару.

9-тақырып. Жоғары мектептегі тәрбие мәселесі.

Тәрбие құралдары тұлға мен мінез-құлықты өзгертуге бағытталған психологиялық әсер ету амалдары ретінде. Тәрбие әдістерінің жіктелуі және олардың тиімділігі. ЖОО-дағы тәрбиенің міндеттері мен тәсілдері. Студенттерді тәрбиелеудің психологиялық ерекшеліктері және студенттік топтардың рөлі. Тәрбиенің психологиялық аспектілері. Студенттік жаста өзін-өзі дамыту және өзін-өзі тәрбиелеу (Л.И. Рувинский, С. Д. Смирнов). Студенттік топ шағын әлеуметтік топ ретінде. Топтың әлеуметтік жетілуін анықтау критерийлері (А. Лутошкин мен Л. Уманскийдің айтуы бойынша): ұйымдастырушылық бірлік, психологиялық бірлік, топтың дайындығы, адамгершілік бағыты. Топтың әлеуметтік-психологиялық сипаттамасы. Студенттік топтар: қауымдастықтар, кооперативтер, корпорациялар, ұжым. Студенттік топтың сипаттамалары. Жоғары оқу орындарындағы студенттер топтарының динамикасы. Топтың социометриялық құрылымы. Көшбасшылық.

10-тақырып. Жоғары мектептегі психодиагностика

Жоғары мектептегі психодиагностиканың функциялары. Психодиагностикалық әдістемелердің жіктелуі. Төмен формалды және жоғары формалды әдістемелер. Тест түрлері. Студенттің жеке басын және студенттер тобын зерттеудің әлеуметтік-

психологиялық әдістері. Студенттің психологиялық-педагогикалық сипаттамасын және топтың әлеуметтік-психологиялық паспортын әзірлеу.

11-тақырып. Жоғары мектеп оқытушысының педагогикалық қызметінің психологиялық сипаттамасы.

Педагогикалық қызметтің мазмұны, формалары, функциялары мен сипаттамалары. Жоғары мектеп оқытушысының кәсіби қызметі. Жоғары мектеп мұғалімі қызметінің психологиялық құрылымы: мотивтер, стильдер, функциялар. Жоғары мектеп оқытушыларының психологиясы. Жоғары мектеп оқытушысының жеке қасиеттері.

Педагогтың психологиялық мәдениеті. Жоғары мектеп оқытушының эмоционалды тұрақтылығы. Жоғары мектеп оқытушысының ойлауын дамытудың психологиялық негіздері. Мұғалімнің кәсіби өзін-өзі анықтау психологиясы. Оқытушының кәсіби дағдылары: экспрессивті, дидактикалық, зерттеу-педагогикалық, перцептивті, коммуникативті, ұйымдастырушылық. Оқытушы шығармашыл адам ретінде. Шығармашылыққа бейім тұлғалар және олардың психологиялық ерекшеліктері. Шығармашылық туралы тұжырымдамалар Дж.Гилфорд және Э. П. Торренс, М. Воллах және Н. Коган, с. Медик, Р. Стернберг, В.Н.Дружинин және Н.В. Хазратова және т. б. Оқытушының шығармашылығы және оның психологиялық динамикасы.

12-тақырып. ЖОО-да жас ғалымдардың қалыптасуының психологиялық аспектілері. Ғалымның әдіснамалық мәдениеті. Жасына байланысты ғылыми және педагогикалық шығармашылықтың динамикасы. Педагогикалық қызметтің полифункционалдығы. Оқытушының негізгі функцияларының бірлігі - оқыту, тәрбие, ұйымдастырушылық және зерттеу. Жалпы және арнайы педагогикалық қабілеттер. Қызмет бағыты бойынша ЖОО оқытушыларының типологиясы.

13-тақырып. Психологиялық-педагогикалық қарым-қатынас.

Педагогикалық қарым-қатынас білім беру процесі субъектілерінің өзара әрекеттесуінің негізгі формасы ретінде. Қарым-қатынас тараптары, функциялары мен құрылымы. Педагогикалық қарым-қатынастың ерекшелігі. Жанжалды жағдайларда оқу процесін басқару. Студенттердің бірлескен-диалогтік танымдық іс-әрекеті (С.М. Жақыпов). Психологиялық әсер туралы түсінік.

Психологиялық әсердің нәтижелері. Психологиялық әсердің тиімділігі. Әсер ету стратегиялары: әртүрлі психологиялық тәсілдер тұрғысынан имитациялық, манипулятивті, субъективті. Психологиялық әсер ету әдістерінің жіктелуі. Педагогикалық коммуникация психологиясы.

14-тақырып. Ұйымның корпоративтік мәдениетін дамытуды басқару. Құндылықтарды, нормалар мен сенімдерді реттеу және өзгерту. Қызметкерлердің мінез-құлқын анықтау және компаниядағы атмосфераны басқару. Нәтижеге жету үшін мақсатты қозғалыс және әртүрлі құралдарды қолдану. Корпоративтік мәдениеттің дамуын басқарудың негізгі аспектілері: мақсаттар мен міндеттерді анықтау; корпоративтік мәдениеттің рөлін түсіну; ағымдағы жағдайды талдау және т. б.

15-тақырып. Ұжымдағы тұлғаның кәсіби деформациясының психологиясы және оның алдын алу жолдары. ЖОО-дағы психологиялық қызмет. Кәсіби деформация ұғымы мен мәні. Кәсіби қызметтің жеке тұлғаның санасын қалыптастыруға әсер ету проблемасы. Кәсіби деформация ұғымы.

Кәсіби деформация кезеңдері: бейімделу деформациясы және жеке тұлғаның нақты іс-әрекет жағдайларына пассивті бейімделуі, деформацияның терең деңгейі; кәсіби деградация. Кәсіби деформацияның пайда болуына әкелетін факторлардың топтары: іс-әрекеттің ерекшелігіне байланысты факторлар, жеке қасиет факторлары, әлеуметтік-психологиялық факторлар.

ЖОО-да психологиялық қызметті ұйымдастыру. Психологиялық қызмет: Қазақстандағы және шетелдегі университеттердің тәжірибесі. Жоғары білім беру жүйесінде студенттердің психологиялық мәдениетін жақсарту бойынша психологиялық қызметтер. Психологиялық диагноз. Студенттер мен оқытушыларға психологиялық кеңес беру.

Жоғары мектептегі психологиялық кеңес берудің ерекшеліктері. Педагогикалық мотивацияны психологиялық қолдау.

3-пән. Ғылыми зерттеу әдістері

1-тақырып. Ғылыми ізденістің жалпы әдіснамасы және педагогикалық зерттеу негіздері. Ғылыми танымдағы әдістер мәселесі. Ғылыми таным құрылымындағы әдіснама. «Әдіснамалық тұғыр, әдіснамалық принциптер» ұғымдарының анықтамасы. «Әдіс» және «әдіснама»: сипаттамасы.

2-3 тақырыптары. Ғылыми аппарат және логикалық құрылым. Ғылыми зерттеулердің құрылымы мен ұйымдастырылуындағы компоненттердің өзара байланысы. Зерттеу үшін қолданылатын ұғымдардың, принциптердің және әдістердің сипаттамасы. Зерттеу кезеңдерінің логикалық құрылымы, реттілігі және байланысы.

4- тақырып. Ғылымдағы теорияның орны мен маңызы. Теория ғылыми білімді ұйымдастырудың ең жоғарғы формасы ретінде. Жинақталған білімді жүйелеу және ғылыми идеяларды біріктіру жүйесі. Қосымша зерттеулер жүргізу үшін жаңа идеяларды анықтау. Түсіндіру және болжау: жаңа болжамды түсіндіруге арналған теориялар. Процестерді басқару, әлем заңдарын түсіну теориялары; фактілерді тіркеу; себептерді түсіну, нәтижелерді болжау; жаңа әдістерді әзірлеу.

5- тақырып. Ғылыми зерттеу әдістерінің жүйесі. Ғылыми таным әдістерінің жіктелуі. Ғылыми танымның тиімді әдістерін таңдау.

6- тақырып. Зерттеудің теориялық, эмпирикалық және статистикалық әдістеріне сипаттама. Зерттеу әдістері бірнеше топқа бөлінеді: бақылау, салыстыру, эксперимент, өлшеу, абстракция.

7-тақырып. Зерттеу процесін ұйымдастыру. Ғылыми зерттеулерді тиімді және құрылымдық жүргізуге бағытталған жүйелі кезеңдер: тақырыпты таңдау, мақсаттар мен міндеттерді тұжырымдау, жоспарлау әдіснамасы, деректерді жинау және талдау, зерттеу нәтижелерін жобалау және т. б.

8-тақырып. Әр түрлі ғылыми жұмыстардың жалпы сипаттамасы. Ғылыми жұмыстардың әртүрлі түрлері, ғылыми жұмыстардың жіктелуі. Жіктеу критерийлері: зерттеу мақсаты, ғылыми жұмыс деңгейі және ұсыну формасы. Ғылыми жұмыстардың негізгі түрлері. Ғылыми жұмыс түрлерінің сипаттамасы. Теориялық және практикалық ҒЗЖ. Ғылыми жобалар. Диссертациялар: ерекшеліктері мен талаптары.

9-тақырып. Сөйлеу мәдениеті және зерттеу мәдениеті. Сөйлеу мәдениеті және зерттеу іс-әрекетінің мәдениеті: өзара әрекеттесу. Сөйлеу мәдениеті: тіл нормаларының әсері табысты зерттеу іс-әрекетінің негізі ретінде. Ғылыми нәтижелерді ұсынудың айқындығы, нормативтілігі, дәлдігі және қисындылығы. Ғылыми стиль; эмоционалды бояу мен субъективті бағалауды алып тастау. Зерттеу іс-әрекеті және сөйлеу мәдениетін дамыту, сөздік қорын байыту. Ақпаратты талдау және жинақтау дағдыларын жетілдіру. Тілдік құзыреттілікті арттыру.

10-тақырып. Сілтемелер және дәйексөз ережелері. Ғылыми еңбектердегі сілтемелер мен дәйексөздердің рөлі. Дереккөздердің дұрыс дизайны. Плагиаттан аулақ болу. Басқа көздерден алынған сөзбе-сөз немесе парафразаланған үзінділерге сілтеме жасау. Дәйексөздің негізгі ережелері: сөзбе-сөз дәйексөз; парафраза; библиографиялық сілтеме; бірыңғай стиль. Сілтемелерді ресімдеудің негізгі ережелері.

11-тақырып. Эксперименттік зерттеулер. Ғылым рөлінің үздіксіз өсу себептері. Ғылыми жоспарлау кезеңдері. Экспериментті жоспарлау, жүргізу, қорытынды жасау. Жоспарлау, бастапқы деректерді жинақтау, тұжырымдар мен ұсыныстарды тұжырымдау. Гипотезаның дәлелі. Эксперимент деректерін өңдеу әдістері.

**8D01101 Педагогика және психология білім беру бағдарламасы бойынша
эссе тақырыптары:**

1. Қазіргі студенттің психологиялық портреті: жаңа көзқарас
2. ХХІ ғасырдағы білім беру мәселелері мен перспективалары
3. Экономиканы цифрландыру жағдайындағы жоғары мектептің дамуы
4. Болашақ педагог-психологтың кәсіби портреті
5. Педагогтың кәсіби құзыреттілігінің дамуына әсер ететін факторлар
6. Сіздің қысқа және ұзақ мерзімді мансаптық мақсаттарыңыз; оларға жету үшін Сізде қандай дағдылар мен қасиеттер бар?
7. Неліктен сіз PhD дәрежесін алғыңыз келеді? Сіздің тандауыңызды түсіндіріңіз: неге Абай атындағы ҚазҰПУ -? таңдадыңыз?
8. Болашақта таңдалған салада табысқа жету үшін докторантурада оқу кезіндегі мақсатыңыз бен міндеттеріңіз?
9. Сіздің қызығушылықтарыңыз бен мүмкіндіктеріңіз (зерттеу, академиялық, көшбасшылық және т. б.). Оларды педагогикалық ғылымды дамыту үшін қалай пайдаланасыз?
10. Сіз білім алу жолында кездескен ерекше жағдайлар, проблемалар немесе кедергілер, оларды қалай жеңдіңіз?
11. Сіз шешкен мәселе: қабылданған қадамдар мен нәтижелер
12. Жақында оқыған кітабыңыз және оған сіздің әсеріңіз
13. Сізге және Сіздің дүниетанымыңызға әсер еткен адам
14. Сізді шабыттандыратын Идея
15. Сіз докторантурада оқуға дайын екеніңізге сенімдісіз бе? Неге екенін негіздеңіз?
16. Қашықтықтан оқыту-артықшылықтары мен кемшіліктері
17. Инклюзивті білім беру балалардың кез-келген кемсітушілігін болдырмайтын идеологияға негізделген. Бұл идеяны мектептің білім беру ортасында насихаттауға бола ма? Өз көзқарасыңызды негіздеңіз.
18. Көптілді білім беру - жастарды Жаһандық әлемдегі өмірге дайындаудың тиімді құралы: проблемалар мен перспективалар.
19. Қазіргі білім беру процесіндегі аралас оқыту: қиындықтары мен мүмкіндіктері

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

(шамамен 12-15)

1. Есекешова М. М. Сағалиева Ж. Педагогика высшей школы. Астана: Фолиант, 2018. - 256 с.
2. Громкова, М.Т. Педагогика высшей школы: учебное пособие. – Москва : Юнити, 2015. – 446 с.
3. Смирнов С.Д. Психология и педагогика в высшей школе. Учебное пособие для вузов. – М.: Юрайт, 2018. – 352 с.
4. Мандель, Б.Р. Педагогика высшей школы: история, проблематика, принципы.- Москва; Берлин: Директ-Медиа, 2017. – 619 с.
5. Качуровский В.И. Педагогика высшей школы: учеб, пособие / Перм. гос. над. исслед. ун-т. - Пермь, 2015. - 150 с.
6. Управленческая психология: учеб. пособие // Г.И. Колесникова, С.А. Сущенко, А.Т. Латышева, С.И. Самыгин. – М.: Феникс, 2016.
7. Кошербаева А.Н. Менеджмент в образовании. Теория и практика управления педагогическими системами-Алматы «Ұлағат», 2022-С.400
8. Зуб А.Т. Психология управления: учебник и практикум.– Люберцы: Юрайт, 2015. – 372
9. Литвак, М. Е. Командовать или подчиняться? Психология управления. - изд. 31-е. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2020. - 379 с.
11. Королев Л.М. Психология управления: учеб. пособие. - М.: ИТК «Дашков и К», 2016. – 188 с.
12. Жумакаева, Б. Д. Конфликтология: учебное пособие. - Алматы : TechSmith, 2019. - 165 с.
13. Шарипов Ф. В. Педагогика и психология высшей школы: учеб. пособие / Ф.В. Шарипов. - М. : Логос, 2012. - 446 с.
14. Джакупов. С.М. Психологическая структура процесса обучения. – Алматы, 2004.
15. Крулехт М. В. Методология и методы психолого-педагогических исследований. Практикум 2е изд., пер. и доп.-Москва: Издательство Юрайт, 2019. - 195 с
16. Мокий М. С. Методология научных исследований [Электронный ресурс: Учеб. для маг.- М.: Издательство Юрайт, 2015. – 255 с.
17. Таубаева Ш.Т., Булатбаева А.А. Методология и методы педагогического исследования.- Алматы: Казақ университеті. -2015.-198с.
18. Хан Н.Н., Сарсенбаева Л.О. Основы психолого-педагогического исследования: методология и методы.- Учеб.пособ. для магистрантов. - Алматы: ТОО «KazBookTrade», 2017.-152с. учебное пособие для бакалавриата и магистратуры.
19. Карандашев В. Н. Методологические основы психологии: пособие к учебному курсу. – 2-е изд. –: Уральский институт практической психологии -Орал, 2022

Құрастырушылар:

1. Көшербаева, А. Н. - профессор, педагогика ғылымдарының докторы
2. Жундыбаева Т.Н. – қауымд. профессор м.а. педагогика ғылымдарының кандидаты
3. Абилямажинова О.С. - PGD философия докторы